

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ

REGULATORY AUTHORITY FOR PORTS

Γρ. Λαμπράκη 150, 18535 Πειραιάς

Τηλ.: 210- 4191966 Fax: 210-4191888

e-mail : info@raports.gr

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 161/2019

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 57^η

ΘΕΜΑ 7^ο: Αναφορά του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου, με θέμα: «Άδειες καβοδεσίας σε λιμένες αρμοδιότητας Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων».

Την 31^η Οκτωβρίου 2019, ημέρα Πέμπτη, ώρα 11:00, τα Μέλη της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων» (Ρ.Α.Λ.) συνήλθαν στην 57^η Συνεδρίασή τους στα γραφεία της Ρ.Α.Λ. επί της οδού Γρ. Λαμπράκη 150, Πειραιάς, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της Παναγιώτη – Ιάσωνα Αγγελόπουλου, προκειμένου να συζητήσουν και να λάβουν απόφαση επί των θεμάτων της Ημερησίας Διατάξεως.

ΠΑΡΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

1. Αγγελόπουλος Παναγιώτης – Ιάσων	Πρόεδρος
2. Τορουνίδης Αθανάσιος	Αντιπρόεδρος
3. Κουφός Παναγιώτης	Εισηγητής
4. Μπίτας Δημήτριος	Εισηγητής
5. Χλωμούδης Κωνσταντίνος	Μέλος
6. Γεωργίου Βασίλειος	Μέλος
7. Γρίνος Σπυρίδων	Μέλος
8. Βελουδογιάννη Ελένη	Μέλος
9. Κορκίδης Βασίλειος	Μέλος

ΑΠΟΝΤΑ ΜΕΛΗ: Ουδείς

Χρέη γραμματέως εκτελεί η Ανθυποπλοίαρχος Λ.Σ. Τσιουπλή Σοφία.

Στην αρχή της συζητήσεως ο κ. Πρόεδρος αναφέρει ότι φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής εισήγηση, επί της από 24/09/2018 αναφοράς του Αντιπροέδρου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου (εφεξής: Δ.Λ.Τ. Πόρου). Με την ανωτέρω αναφορά ζητείται η παροχή γνωμοδότησης, άλλως η παρέμβαση της Αρχής, επί νομοθετικών θεμάτων παροχής φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών και συγκεκριμένα υπηρεσιών καβοδεσίας τουριστικών σκαφών εντός λιμένα, προς αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης, καθώς και η διερεύνηση του φαινομένου της άγρας πελατών, υπό το πρίσμα του ισχύοντος θεσμικού και νομικού πλαισίου. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ως άνω αναφορά το Δ.Λ.Τ Πόρου αναζητάται γνωμοδότηση και αρωγή της Αρχής επί των κάτωθι συγκεκριμένων θεμάτων *«διερεύνησης δυνατότητας τροποποίησης ή/και συμπλήρωσης του υπάρχοντος θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου διέπει την αδειοδότηση των καβοδετών και την άσκηση του σχετικού επαγγέλματος προς «Κατάργηση της αρμοδιότητας της Λιμενικής Αρχής για αδειοδότηση καβοδετών από και ανάθεσή της στα Δ.Λ.Τ. με καθορισμό σχετικών κριτηρίων» και «[...] του προβλήματος της «άγρας πελατών» το οποίο φαίνεται να υφίσταται στον λιμένα Πόρου [...]».*

Έπειτα δίδει τον λόγο στον αρμόδιο Εισηγητή, κ. Δημήτριο Μπίτα, ο οποίος αναπτύσσει συνοπτικά την από 29ης Οκτωβρίου 2019 Εισήγησή του. Ακολούθως, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα τεθέντα σε αυτή, τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, προέβησαν σε διαλογική συζήτηση.

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του κρινόμενου θέματος και την Εισήγηση,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το παρόν ιστορικό συνετάχθη κατόπιν αναζητήσεως των διαθεσίμων, σχετικών με το θέμα, εγγράφων από το αρχείο της Υπηρεσίας μας.

1) Στις 24/09/2018 παραλήφθηκε η από 23.09.2019 (υπ' αρ. πρωτ. ΡΑΛ 925/24.09.2019) αναφορά του Αντιπροέδρου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου με την οποία εκθέτει ζητήματα υπηρεσιών καβοδεσίας, άγρας πελατών και εξυπηρέτησης τουριστικών σκαφών στους λιμένες αρμοδιότητάς του. Επιπλέον, ζητείτο η γνωμοδότηση και παρέμβαση της Αρχής επί εν γένει θεμάτων καβοδεσίας και άγρας πελατών.

Ειδικότερα, αναφέρεται σχετικά στην ανωτέρω επιστολή με τα Δ.Λ.Τ. ότι: *«[...] σκοπός και οι αρμοδιότητες των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων προσδιορίζονται από το ΒΔ της 19/1/1939 (ΦΕΚ 24 Τεύχος Α) και του άρθρου 10 του ν. 2738/99, συνοψίζονται στη διαχείριση των λιμένων αρμοδιότητάς τους και των ΧΖΛ (Χερσαίες Ζώνες Λιμένα). Τα ΔΛΤ επομένως ως διαχειριστές των λιμένων αρμοδιότητάς τους, εισπράττουν λιμενικά τέλη, πωλούν ρεύμα και νερό και διαθέτουν τα κρηπιδώματά τους για τον ελλιμενισμό ιδιωτικών, επαγγελματικών και εμπορικών σκαφών και πλοίων.».* Ακολούθως προβάλλεται ότι *«[...] οι καβοδέτες θα έπρεπε με κάποιον τρόπο να ελέγχονται από τα κατά τόπους ΔΛΤ, αφού η αδυναμία ελέγχου τους, δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην ποιότητα του Τουριστικού Προϊόντος και συνθήκες ατελούς και αθέμιτου ανταγωνισμού στις προσκείμενες περιοχές. Πιο συγκεκριμένα και καθώς οι καβοδέτες δεν μπορούν να ελεγχθούν από τα ΔΛΤ παρατηρείται συνεχώς –σε όλα τα λιμάνια της χώρας ανεξαιρέτως- το φαινόμενο της άγρας πελατών και της καθοδήγησης των ελλιμενιζόμενων*

θαλαμηγών σε συγκεκριμένα σημεία των λιμανιών που βρίσκονται μπροστά ή πλησίον σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.».

Επιπρόσθετα, στην σχετική αναφορά αναφέρεται σε το σχόλιο που κατατέθηκε από τους δημάρχους 11 περιοχών και συγκεκριμένα των «1. Αγκιστρίου, Ιωάννης Αθανασίου, 2. Αιγίνης, Δημήτρης Μούρτζης, 3. Αλοννήσου, Πέτρος Βαφίνης, 4. Επιδαύρου, Κωνσταντίνος Γκάτζιος, 5. Θήρας, Αναστάσιος Νικόλαος Ζώρζος, 6. Κυθήρων, Ευστράτιος Χαρχαλάκης, 7. Μαρκοπούλου Μεσογαίας, Σωτήριος Μεθενίτης, 8. Πόρου, Ιωάννης Δημητριάδης, 9. Ρεθύμνης, η Πρόεδρος του ΔΛΤ, Ειρήνη Κουτσαλεδάκη, 10. Σπετσών, Παναγιώτης Λυράκης, 11. Τροιζηνίας – Μεθάνων, Κωνσταντίνος Καραγιάννης, επί του άρθρου «1 του μέχρι της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2017 υπό διαβούλευση νομοσχεδίου του ΥΝΑ (νυν Ν.4504/2017) με τίτλο «Ενδυνάμωση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας σε θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής στην ακτοπλοΐα, θέματα πολιτικού προσωπικού, συμπλήρωση διατάξεων για τα λιμενικά έργα και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με το οποίο: «... 3) Κατάργηση της αρμοδιότητας της Λιμενικής Αρχής για αδειοδότηση καβοδετών από και ανάθεσή της στα Δ.Λ.Τ. με καθορισμό σχετικών κριτηρίων: Οι σχετικές άδειες θα χορηγούνται από τους Προέδρους των κατά τόπους Δ.Λ.Τ., κατόπιν πρόσκλησης και αξιολόγησης, ανάλογα με τις ανάγκες των λιμένων, οι οποίες θα προσδιορίζονται αριθμητικά με Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου τους. Υποχρεωτικές προϋποθέσεις για την δυνατότητα έκδοσης τέτοιας άδειας θα είναι α) η κατοχή διπλώματος ταχυπλόου, ιστιοπλοΐας ή εμπορικού ναυτικού και β) η γνώση ξένων γλωσσών και υποχρεωτικά αγγλικών και επιπλέον κριτήρια αξιολόγησης θα είναι α) η εντοπιότητα και β) η προϋπηρεσία. Για την παροχή υπηρεσιών εκ μέρους των καβοδετών αυτής της κατηγορίας να καθιερωθεί τιμολόγιο τελών καβοδεσίας ανά κατηγορία/μέγεθος σκαφών. Πέρα από τις άδειες που θα εκδίδει το Δ.Λ.Τ. για την εξυπηρέτηση των αναγκών του λιμένα, οφείλει να εκδίδει επιπλέον και άδειες κατόπιν αιτήματος ακτοπλοϊκών εταιριών και εταιριών θαλάσσιου τουρισμού για αδειοδότηση συνεργαζόμενων ατόμων με αυτές, χωρίς στις τελευταίες περιπτώσεις να εξετάζεται η πλήρωση των ανωτέρω υποχρεωτικών προϋποθέσεων και κριτηρίων αξιολόγησης. Και στις δύο περιπτώσεις χορήγησης αδειών, θα απαγορεύεται η χορήγηση άδειας σε άτομα που σχετίζονται με καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και πώλησης καυσίμων.».

Προς επίρρωση των ανωτέρω επισυνάπτεται στο σχετικό έγγραφο φωτογραφικό αρχείο, στο οποίο παρουσιάζονται φωτογραφίες ιδιωτών καβοδετών.

Επιπλέον, με την αναφορά παρασχέθηκε ως επισυναπτόμενο και (α) η υπ' αριθμ. πρωτ. 919/17-05-2007 Εγκύκλιος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Σύρου, η οποία αναφέρεται στην άγρα πελατών και (β) το υπ' αριθμ. πρωτ. 2132.1/56407/31-07-2017 Έγγραφο του Αρχηγείου του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (εφεξής Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.) με Θέμα «Άγρα Πελατών – διενέργεια αστυνομικών ελέγχων».

Η προαναφερθείσα Εγκύκλιος πραγματεύεται το νομοθετικό πλαίσιο που διόπτει την άγρα πελατών κατά την έκδοσή της ενώ το Έγγραφο του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. διερευνά τα όρια της περιοχής αρμοδιότητας του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε σχέση με το φαινόμενο της άγρας πελατών.

Με βάση τα προαναφερόμενα, ο Αντιπρόεδρος του Δ.Λ.Τ. πόρου ζητά από τη Ρ.Α.Λ να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα ανωτέρω θέματα.

2) Ακολούθως, στις 26/9/2018, απεστάλει η από 23.9.2018 (υπ' αρ. πρωτοκ. ΡΑΛ 931/27.9.2018) επιστολή του ΔΛΤ Πόρου, με την οποία διαβιβάστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας Λιμένων, και τα σχεδιαγράμματα που απεικονίζουν τον λιμένα Πόρου.

3) Στις 20.6.2019, ζητήθηκαν οι απόψεις επί των ανωτέρω του Λιμεναρχείου Πόρου, αφού διαβιβάστηκε το αίτημα του ΔΛΤ Πόρου.

4) Με την υπ' αρ. 2132.22/832/2019 από 28.6.2019 επιστολή του Λιμεναρχείου Πόρου, παρασχέθηκαν οι απόψεις του, όπου επιπροσθέτως ενημερώνεται η Αρχή ότι: «... από τα στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία μας από τη θερινή περίοδο του έτους 2018 έως τη σύνταξη της παρούσας δεν έχει πραγματοποιηθεί σχετική καταγγελία ούτε έχει διαπιστωθεί από στελέχη της Υπηρεσίας μας οιασδήποτε μορφής περιστατικό δυνάμενο εκπληρώσει την αντικειμενική υπόσταση του εν λόγω αδικήματος». Επιπλέον, ως προς τα θέματα σχετικά με από ξηράς πρόσδεσης και λύσης πλοίων, ενημερώνει ότι η Υπηρεσία του Λιμεναρχείου Πόρου έχει εκδώσει «και ισχύουν Ημερήσιες Διαταγές με σκοπό την αριότερη αστυνόμευση της περιοχής δικαιοδοσίας της Υπηρεσίας μας συνεπικουρώντας το έργο των αρμόδιων Υπηρεσιών (ΕΛ.ΑΣ και Ε.Ο.Τ.) και εκτελούνται χερσαίες και δια θαλάσσης περιπολίες προς αποφυγή έκνομων δραστηριοτήτων, ενώ όποτε διαπιστώνεται σχετική με το θέμα παραβατικότητα, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία κυρώσεις σε πρόσωπα τα οποία διενεργούν «καβοδεσία» άνευ της προβλεπόμενης άδειας».

5) Επιπρόσθετα, στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο εξετάζεται η υπόθεση, παρασχέθηκε πρόσθετο υλικό από τον Αντιπρόεδρο του ΔΛΤ Πόρου, στην από κοινού συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Αρχή στις 01/10/2019, όπου μεταξύ άλλων σχετικών, ήτοι:

α. την υπ' αρ. 117/2019 απόφαση Δ.Σ. της 19^{ης} Συνεδρίασης του ΔΛΤ Πόρου, και τα πρακτικά της ανωτέρω συνεδρίασης,

β. το υπ' αρ. 5402/25.7.2019 έγγραφο του Δήμου Πόρου,

γ. την υπ' αριθμ. 2131.3/./2019/2-8-2019 απάντηση Λιμεναρχείου Πόρου,

δ. την υπ' αριθμ. 306/15-12-2017 απόσπασμα πρακτικού της 37^{ης}/2017 συνεδρίασης του Δ.Σ. του ΔΛΤ Πόρου,

ε. την υπ' αριθμ. πρωτ. 2131/./2019/4.10.2019 επιστολή Λιμεναρχείου Πόρου,

στ. [...] άδειες καβοδεσίας:[...], οι οποίες χορηγήθηκαν από τον κατά τόπον αρμόδιο Λιμενάρχη, ενώ, κατ' εφαρμογή Υπουργικής Αποφάσεως, τροποποιήθηκε ο Γενικός Κανονισμός 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες».

ζ. την υπ' αριθμ. 2131.1/./2019/4-9-2019 επιστολή Λιμεναρχείου Πόρου με θέμα «Απάντηση επί εγγράφων»,

η. την υπ' αριθμ. 17175/13.8.2019 επιστολή απάντησης του Υπουργείου Τουρισμού,

θ. την υπ' αρ. 651/29-7-2019 επιστολή ΔΛΤ Πόρου με θέμα «Αποστολή Καταγγελίας» η οποία περιλαμβάνει [...],

ι. την υπ' αρ. πρωτ. 2778/23.5.2018 επιστολή του Δήμου Πόρου με θέμα «Επισήμανση συγκεκριμένων προβλημάτων που παρατηρούνται σε χώρους αρμοδιότητάς σας», και

ια. φωτογραφικό υλικό.

6) Τέλος, με την υπ' αρ. 750/22.10.2019 (ΡΑΛ 1245/25.10.2019) επιστολή του ΔΛΤ Πόρου, διαβιβάστηκε και κοινοποιήθηκε στην Αρχή, υπόμνημα φορέων λιμενικών και δημοτικών

λιμενικών ταμείων, για την αναμόρφωση του πλαισίου καβοδεσίας, και της παροχής των συναφών υπηρεσιών εκ μέρους των ιδίων των φορέων.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- 1) Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/352 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης}.02.2017 (L 57/1) «για τη θέσπιση πλαισίου όσον αφορά την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και κοινών κανόνων για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια των λιμένων».
- 2) Το Π.Δ. της 4/9 Μαρτ. 1932 (Α' 64) «Περί ρυθμίσεως των εις τους λιμένας φορτοεκφορτωτικών εργασιών»,
- 3) Το Β.Δ. της 14/19 Ιαν. 1939 (ΦΕΚ Α' 24) «Περί κωδικοποιήσεως των περί Λιμενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων»,
- 4) Το Ν.Δ. 1254 της 29/31 Οκτωβρίου 1949 (Α 288) «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενιαίων διατάξεων των περί φορτοεκφορτώσεων Νόμων».
- 5) Το Ν.Δ. 444/1970 (Α'39) «Περί αρμοδιοτήτων Λιμενικού Σώματος και σχέσεων προς τας αρμοδιότητας των Σωμάτων Ασφαλείας»
- 6) Ο Ν.2738/1999 «Συλλογικές Διαπραγματεύσεις στη Δημόσια Διοίκηση, μονιμοποιήσεις συμβασιούχων αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ Α' 180/9.9.1999).
- 7) Ο Ν.2971/2001 (Α' 285) «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει,
- 8) Ο Ν.3919/2011 (Α' 32) «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων».
- 9) Ο Ν.4276/2014 (Α' 155/30.7.2014) «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις.»
- 10) Ο Ν.4389/2016 (Α' 94) «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις», και ιδίως τα Άρθρα 112 και 113, όπως ισχύει.
- 12) Ο Ν.4455/2017 (Α' 22) «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις».
- 13) Το π.δ. 336/2001 (Α' 226) «Μεταφορά αρμοδιοτήτων Λιμενικού Ταμείου Πόρου-Τροιζήνας στο Δήμο Πόρου»
- 14) Η απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου με αριθμό 514.2013/Σχ.2083 (Β' 1467/18.06.2013) «Καθορισμός όρων και των διαδικασιών των λιμενεργατών στους λιμενικούς χώρους» με την οποία εγκρίθηκε ο υπ' αρ. 51 Γενικός Κανονισμός Λιμένων.
- 15) Η Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 60814/1583/2017 (Β' 4561), «Γενικός Ενιαίος Κανονισμός Εργασίας Διεξαγωγής των Φορτοεκφορτωτικών Εργασιών Λιμένος».

- 16) Η Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 20303/383/2017 (Β' 1623) «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών (ΕΜΦ) – Οργάνωση λειτουργία και καθορισμός δικαιολογητικών εγγραφής».
- 17) Η Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 228536/2018, Φ.Ε.Κ Β' 12/10-01-2018 «Περιεχόμενο και διαδικασίες υλοποίησης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης Φορτοεκφορτωτών Λιμένα ή Ξηράς και προϋποθέσεις και διαδικασία πιστοποίησης των δεξιοτήτων τους».
- 18) Η Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 2133.1/11071/2018 (Β' 567/21-02-2018) «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 51 «Καθορισμός των όρων και των διαδικασιών εισόδου των λιμενεργατών στους λιμενικούς χώρους»
- 19) Το ΠΔ 19/2016 (Α' 28) «Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- 20) Η Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με Αριθμ. 2133.1/76490/2018 "Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες»" (ΦΕΚ Β' 4931/5.11.2018).
- 21) Η απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής υπ' αρ. 1000.00/44060/2017 (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 299/19.06.2017).
- 22) Η απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής υπ' αρ. 1000.0/62063/2018 (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 477/23.08.2018).

ΥΠΑΓΩΓΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟ

Κεφάλαια τεκμηρίωσης:

- **A** Αρμοδιότητα της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
- **B** Νομικό και νομολογικό πλαίσιο - ερμηνεία
 - **I** Πλαίσιο λειτουργίας του Δ.Λ.Τ. Πόρου
 - **I.1** Π.Δ. 336/2001 Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Πόρου Τροιζήνας στο Δήμο Πόρου
 - **II.** Πλαίσιο παροχής φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών εντός λιμένα
 - **II.1** Ο Ν. 4455/2017 «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις»
 - **II.2** Εκδοθείσες Υπουργικές Αποφάσεις
 - **III.** Η υπ' αριθμόν 2133.1/76490/2018 από 15.10.2018 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας με θέμα «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες.»» (ΦΕΚ Β' 4931)

- IV. Ο Κανονισμός 2017/352
 - V. Ο Ν.4276/2014 «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις.»
 - VI. Ο Ν. 4150/2013 «Ανασυγκρότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και άλλες διατάξεις.»
 - VII. Το Ν.Δ. 444/1970 «Περί αρμοδιοτήτων Λιμενικού Σώματος και σχέσεων προς τις αρμοδιότητες των Σωμάτων Ασφαλείας»
- Γ. Υπαγωγή - Συμπεράσματα

A. Αρμοδιότητα Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

Σύμφωνα με το Άρθρο 113 του Ν.4389/2016 «1. Η Ρ.Α.Λ. έχει την αρμοδιότητα να λαμβάνει ρυθμιστικά μέτρα, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, για: α) [...], β) την τήρηση των υποχρεώσεων των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος λιμένων στο πλαίσιο της σχετικής κείμενης - εθνικής και ευρωπαϊκής - νομοθεσίας, ιδίως σε σχέση με δημόσιες συμβάσεις, Συμβάσεις Παραχώρησης και τους κανόνες ανταγωνισμού και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/352 (L57/1), γ) τη ρύθμιση, εποπτεία και συμμόρφωση με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/352: αα) επί των τελών και χρεώσεων λιμενικών υποδομών και υπηρεσιών, ββ) επί της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας και πρόσβασης στο λιμενικό τομέα και τις αγορές λιμενικών υπηρεσιών, ιδίως σύμφωνα με τις Συμβάσεις Παραχώρησης και τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, συμβάσεων και λιμενικών υπηρεσιών, γγ) επί αναληφθεισών δεσμεύσεων για τα ανωτέρω θέματα, δ) τη διαμεσολάβηση και επίλυση διαφορών ενδιαφερομένων μερών μεταξύ χρηστών και φορέων διαχείρισης, τη διαιτησία, σύμφωνα με Κανονισμό που εκδίδει η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, τη διαχείριση παραπόνων και καταγγελιών, και τη λήψη δεσμευτικών αποφάσεων επί αυτών σε εύλογο χρονικό διάστημα, σε κάθε θέμα αρμοδιότητάς της, ε) την υποστήριξη προς τις αρμόδιες αρχές για την κατάρτιση προδιαγραφών δημοσίων συμβάσεων, όπως παραχωρήσεις χερσαίας ζώνης και συναφή ζητήματα και των σχετικών ανανεώσεων που προτείνονται από το φορέα διαχείρισης, την παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των δημοσίων συμβάσεων, προς εξασφάλιση ιδίως της τήρησης του συμφωνημένου επιπέδου εξυπηρέτησης, με προσδιορισμό των επιπέδων απόδοσης, επενδύσεων, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και της συμμόρφωσης με τους χρηματοοικονομικούς στόχους, στ) [...]», και σύμφωνα με το Άρθρο 113 του Ν.4389/2016 «... 2. Περαιτέρω, η Ρ.Α.Λ. είναι αρμόδια για: α) την επεξεργασία και πρόταση στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής των αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων για κάθε θέμα αρμοδιότητάς της, β) [...], γ) [...], δ) [...]».

Η παροχή των φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών, στις οποίες εντάσσεται και η καβοδεσία καθώς και η άγρα πελατών στο βαθμό που αυτή άπτεται ζητημάτων ελευθέρου ανταγωνισμού και την εξυπηρέτηση των χρηστών του λιμένα αποτελούν αντικείμενα της αρμοδιότητας της Αρχής, η οποία είναι καθ' ύλην αρμόδια να εξετάσει και να γνωμοδοτήσει επί του εν θέματι ζητήματος. Συνεπώς, απολύτως παραδεκτώς φέρεται προς συζήτηση στη Ρ.Α.Λ., το ανωτέρω ερώτημα του Δ.Λ.Τ Πόρου.

B. Νομικό και νομολογιακό πλαίσιο - ερμηνεία

I. Πλαίσιο λειτουργίας του Δ.Λ.Τ. Πόρου

I.1 Π.Δ. 336/2001 Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Πόρου Τροιζήνας στο Δήμο Πόρου

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Π.Δ. 336/2001 «Μεταφέρονται οι αρμοδιότητες του Λιμενικού Ταμείου Πόρου Τροιζήνας που αφορούν το Δήμο Πόρου στο Δήμο αυτό και συστήνεται Ν.Π.Δ.Δ. το οποίο θα φέρει την επωνυμία «Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Πόρου» με έδρα το Δήμο Πόρου, το οποίο θα λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 410/95 (Α' 231) και θα ασκεί τις αρμοδιότητες σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του Άρθρου 28 του Ν. 2738/99.».

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του Ν.2738/1999, προβλέπεται ότι: «1. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εμπορικής Ναυτιλίας και μετά από γνώμη του Δημοτικού ή Νομαρχιακού Συμβουλίου, μπορούν να μεταφέρονται σε Δήμους ή Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αρμοδιότητες υφιστάμενων, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, Λιμενικών Ταμείων. Η ανωτέρω γνώμη θεωρείται ότι έχει δοθεί, εάν παρέλθει άπρακτο δίμηνο αφότου ζητήθηκε. Με όμοια προεδρικά διατάγματα μπορούν να καταργούνται υφιστάμενα Λιμενικά Ταμεία. 2. Οι μεταφερόμενες αρμοδιότητες ασκούνται από δημοτικά ή νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ειδικές δημοτικές ή νομαρχιακές υπηρεσίες της παραγράφου 6 που συνιστώνται, με τα ανωτέρω προεδρικά διατάγματα, στους αντίστοιχους δήμους ή νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, αποκλειστικά γι' αυτόν το σκοπό. Τα νομικά αυτά πρόσωπα λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1996 (ΦΕΚ 231 Α'), που διέπουν τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και εκείνες του π.δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α'), που αφορούν τα αντίστοιχα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.»Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του ίδιου άρθρου, επιλύονται ζητήματα αρμοδιοτήτων σε σχέση με την δικαιοδοσία των λιμενικών οργάνων, και ειδικότερα αναφέρεται ότι: «10. Οι αρμοδιότητες που αφορούν τα ζητήματα : α. εθνικής ασφάλειας, στρατιωτικής χρησιμοποίησης των λιμανιών, β. χορήγησης αδειών που έχουν σχέση με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και τη λοιπή περί θαλάσσιου περιβάλλοντος νομοθεσίας και γ. ασφαλούς κατάπλου και απόπλου νομοθεσία και καθηκόντων της λιμενικής αστυνομίας των πλοίων, ανακριτικής δικαιοδοσίας των λιμενικών οργάνων, ασκούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δεν θίγονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού.» Τέλος, το ίδιο άρθρο 28, προβλέπει στην παρ. 13, ειδικότερα για τις φορτοεκφορτώσεις, ότι «διατάξεις περί φορτοεκφορτώσεως στα λιμάνια της Χώρας εξακολουθούν να ισχύουν και δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.».

Το Π.Δ. 410/95, έχει καταργηθεί με βάση το Άρθρο Δεύτερο του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων), πλην όμως το Άρθρο 75 του ΚΔΚ προβλέπει ότι «I. Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: [...] 9. Η διοίκηση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς και η κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων.»

Σημειώνεται δε, ότι εκ του Άρθρου 20 του β.δ. 14/19.1.1939, το οποίο βρίσκεται εν ισχύει, προκύπτει ότι «1. Τα έσοδα εκάστου Λιμενικού Ταμείου αποτελούνται: (1. Έκ τῶν λιμενικῶν φόρων, τῶν ἐπιβαλλομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παραλίας ἐνός ἢ πλειοτέρων δήμων ἢ κοινοτήτων εἰσαγομένων ἢ ἐξαγομένων προϊόντων καὶ ἐμπορευμάτων ἢ

τῶν ἐν τοῖς λιμέσιν ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταφερομένων). ... 3. Ἐκ τῆς προσόδου τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας ἢ ἐξ ἐνοικιάσεως χώρων ἀνηκόντων αὐτοῖς. 4. Ἐκ τῶν δικαιωμάτων χρήσεως τῶν μηχανημάτων φορτώσεως ἢ μεταφορᾶς καὶ τῶν δεξαμενῶν. ... 8. Ἐκ δικαιωμάτων μισθώσεως ὑποστέγων ἢ καὶ ἐλευθέρων παραλιακῶν χώρων τοῦ Λιμένος. ... 11. Ἐκ τῆς χρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ζώνης Λιμένος κατὰ τὸ ἄρθρ. 63 τοῦ παρόντος. ... 12. Ἐξ οἴουδήποτε ἄλλου τέλους ἢ δικαιώματος, ὅπερ κανονίζει εἰδικὸς νόμος.» Το ανωτέρω ἄρθρο αναφέρεται μεν στα ἔσοδα των Λιμενικῶν Ταμείων, πλην ὅμως ἐμμέσως διαγράφει τὸ πλαίσιο των ἐπιδιωκόμενων σκοπῶν.

Επομένως, σύμφωνα καὶ με τὰ ανωτέρω, ἀρχικὰ τὸ Δ.Λ.Τ. Πόρου δύναται νὰ ἐπιδιώκει τὴν ἐπίτευξη των εταιρικῶν σκοπῶν του, ὅπως αὐτοὶ διαγράφονται ἀπὸ τὸ νόμο.

1.2 Καταστατικός Σκοπός

Ο σκοπὸς καὶ οἱ ἀρμοδιότητες τοῦ Δ.Λ.Τ. Πόρου καθορίστηκαν με τὸ Ἄρθρο 2 τοῦ «Κανονισμοῦ Λειτουργίας Δημοτικοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Πόρου», ὁ ὁποῖος ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὸ Δ.Σ. τοῦ Δ.Λ.Τ. κατὰ τὴν 19ῃ Τακτικὴ Συνεδρίαση αὐτοῦ, ὅπως ἀποτυπώνεται στὴν σχετικὴ υπ' αριθμ. 187/2017 Απόφαση «Ο σκοπὸς καὶ οἱ ἀρμοδιότητες τοῦ Δημοτικοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Πόρου προσδιορίζονται στὸ ἀπὸ 19-1-1939 Βασιλικὸ Διάταγμα που δημοσιεύτηκε στὸ ΦΕΚ 24/Α'/1939, ὅπως ἔχει συμπληρωθεῖ, αντικατασταθεῖ, τροποποιηθεῖ καὶ ἰσχύει σήμερα, ἐκτὸς των ἀρμοδιοτήτων που σύμφωνα με τὸ ἄρθρο 28 τοῦ Ν. 2738/99 δὲν μεταβιβάζονται στὰ συνιστώμενα Δημοτικὰ Νομικὰ Πρόσωπα.»

Οἱ ἀρμοδιότητες καὶ ἡ λειτουργία τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀρίζονται στὸ Ἄρθρο 4 τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ, σύμφωνα με τὴν παρ. 3 τοῦ ὁποῖου «Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο κυρίως ἀποφασίζει γιὰ: α. Τὸν κανονισμό ἐργασιῶν του. β. Τὸν ετήσιο προϋπολογισμό, ἰσολογισμό καὶ ἀπολογισμό. γ. Τὸν ὀργανισμό ἐσωτερικῆς υπηρεσίας. δ. Τὴν ἐκμετάλλευση τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτης περιουσίας του. ε. Τὴν κατάρτιση τοῦ Τεχνικοῦ Προγράμματος. στ. Τὴν ἐγκριση μελετῶν, ζ. Τὰ πρακτικὰ δημοπρασίας, ἀναθέσεων, προμηθειῶν, η. Τὴν συντήρηση καὶ ἐπισκευὴ υφισταμένων ἐργῶν καὶ πραγμάτων, θ. Τὴν προμήθεια καὶ λειτουργία τοῦ μηχανολογικοῦ τοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ γιὰ τὴν διενέργεια κάθε ἀναγκαίας παρέμβασης στους λιμένες ἀρμοδιότητας τοῦ Δ.Λ.Τ.Π. καὶ τὴ γύρω χερσαία καὶ θαλάσσια ζώνη που συνδέεται λειτουργικὰ με αὐτοὺς, ι. Τὴν ρύθμιση κυκλοφορίας καὶ των κατευθύνσεων κυκλοφορίας, ια. Τὴν ἐκδοση τοπικῶν κανονιστικῶν ἀποφάσεων στὸ πλαίσιο τῆς κείμενης νομοθεσίας, ιβ. Τὸν προσδιορισμὸ τοῦ χώρου στάθμευσης οχημάτων ἐντὸς των ζωνῶν ἐυθύνης του, ιγ. Τὴ διάθεση πιστώσεων καὶ οτιδήποτε ἄλλο ἐμπίπτει στους σκοποὺς σύστασης τοῦ Δημοτικοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Πόρου. ιδ. Τὴν παραχώρηση χρήσης χώρων στὴ ΧΖΛ γιὰ τραπεζοκαθίσματα ἢ Ξαπλώστρες- Ομπρέλες ... ιε. Τὴν παραχώρηση χρήσης χώρων στὴ ΧΖΛ ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀλλὰ με ἐκτέλεση ἐργου ... ιζ. Τὴν ἐκτέλεση ἐργῶν που ἀφοροῦν ἐπισκευές- ἐπεμβάσεις τοπικοῦ χαρακτήρα καθὼς καὶ ἐργασίες συντήρησης σε υφιστάμενους λιμένες καὶ λιμενικὲς ἐγκαταστάσεις σύμφωνα με τὴς κείμενες διατάξεις ... ιη. Τὴν ἐκτέλεση λιμενικῶν ἐργῶν που σχετίζονται με τὴν ἐξυπηρέτηση πλοίων, φορτίων καὶ ἐπιβατῶν...».

Στον Κανονισμό Λειτουργίας δὲν προβλέπεται ἡ παραχώρηση δικαιώματος παροχῆς λιμενικῶν υπηρεσιῶν ἀπὸ τὸ Δ.Λ.Τ.

II. Πλαίσιο παροχῆς φορτοεκφορτωτικῶν υπηρεσιῶν ἐντὸς λιμένα

II.1.Ο Ν. 4455/2017 «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις»

Η παροχή υπηρεσίας καβόδεσης πλοίων και σκαφών αποτελεί «εξειδικευμένη φορτοεκφορτωτική εργασία» σύμφωνα με την παρ. 3α του Άρθρου 2 του Ν.4455/2017, ο οποίος ρυθμίζει την παροχή φορτοεκφορτωτικών εργασιών, ανεξαρτήτως αν τελούνται εντός λιμένα ή στην ξηρά, και ισχύει από τις 23.2.2017, ημέρα κατά την οποία δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 παρ. 1β του νόμου αυτού ορίζονται οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες διακίνησης φορτίου εντός λιμένα: «Ως ... η οργάνωση και διακίνηση των φορτίων μεταξύ των πλοίων που μεταφέρουν το φορτίο και της ξηράς, είτε πρόκειται για εισαγωγή και εξαγωγή είτε για διαμετακόμιση του φορτίου, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η επεξεργασία, διακίνηση και προσωρινή αποθήκευση του φορτίου στον αντίστοιχο τερματικό σταθμό μεταφοράς φορτίου και η οποία σχετίζεται άμεσα με τη μεταφορά του φορτίου, με την εξαίρεση της αποθήκευσης, της αποσυσκευασίας, της ανασυσκευασίας ή κάθε άλλης υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας που σχετίζεται με το διακινούμενο φορτίο (αποθηκευτικοί χώροι των εταιρειών)».

Στις δε φορτοεκφορτωτικές εργασίες διακίνησης φορτίου προβαίνουν πρόσωπα «εφοδιασμένα με τη βεβαίωση της περίπτωσης α της παραγράφου 2 του άρθρου 3», και ανεξαρτήτως «από το νομικό καθεστώς της χρήσης του τόπου φόρτωσης και εκφόρτωσης των εμπορευμάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων», σύμφωνα με την περίπτωση α της παρ. 1 του Άρθρου 1.

Περαιτέρω, το Άρθρο 2 του Ν. 4455/2017 προβλέπει το Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, το οποίο είχε αρχικά προβλεφθεί από το Ν. 4093/2012, και περιλαμβάνει δύο επίπεδα, «α. Το Μητρώο Α (Εισαγωγικό). β. Το Μητρώο Β, το οποίο υποδιαιρείται στα ακόλουθα Μητρώα: αα. Μητρώο Β - Φορτοεκφορτωτών Λιμένα, ββ. Μητρώο Β - Φορτοεκφορτωτών Ξηράς και γγ. Μητρώο Β - Κατόχων Άδειας Χειριστή Μηχανημάτων Έργου.», όπου το «Μητρώο Α αφορά στα πρόσωπα που εκτελούν τις φορτοεκφορτωτικές εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1, με την εξαίρεση του χειρισμού μηχανημάτων και οχημάτων φορτοεκφόρτωσης, του χειρισμού ειδικών ή επικίνδυνων φορτίων και της διενέργειας εξειδικευμένων φορτοεκφορτωτικών εργασιών, οι οποίες εκτελούνται από τους εγγεγραμμένους στο Μητρώο Β φορτοεκφορτωτές.» και το «Μητρώο Β - Φορτοεκφορτωτών Λιμένα αφορά στα πρόσωπα που εκτελούν τις πάσης φύσεως εξειδικευμένες φορτοεκφορτωτικές εργασίες Λιμένα ή την φορτοεκφόρτωση ειδικών ή επικίνδυνων φορτίων στο Λιμένα.»

Κατ' επέκταση οι προσφέροντες υπηρεσίες καβόδεσης θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Β καθότι η σχετική εργασία εμπίπτει στις εξειδικευμένες φορτοεκφορτωτικές εργασίες.

Η εγγραφή στο Μητρώο συμβαίνει κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, γραπτής ή ηλεκτρονικής, προσκομίζοντας τα δικαιολογητικά, και στην συνέχεια εκδίδεται βεβαίωση εγγραφής, η οποία διαρκεί για πέντε έτη.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 παρ. 4 του ως άνω Νόμου: «4. Οι φορτοεκφορτωτές μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους είτε μέσω ατομικής άσκησης επαγγέλματος είτε μέσω ομάδων ή ενώσεων ή επιχειρήσεων φορτοεκφορτώσεων είτε να απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Για τους φορτοεκφορτωτές που δεν απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας η αμοιβή τους συμφωνείται ελεύθερως με τον φορτοπαραλήπτη. Σε κάθε άλλη περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης εργατικής νομοθεσίας. Οι κανονισμοί διεξαγωγής των φορτοεκφορτωτικών εργασιών καταρτίζονται με Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και σε

περίπτωση που δεν υπάρχουν Σ.Σ.Ε., για μεν τα λιμάνια, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για δε την ξηρά, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Οι φορτοεκφορτωτές ασφαλιζονται στον Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία και τους κανονισμούς αυτού.» Τέλος με την παρ. 4 του Άρθρου 4 προβλέπεται η νομοθετική εξουσιοδότηση υπέρ των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης για τον καθορισμό των δικαιωμάτων, αμοιβών και αποζημιώσεων για τους φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, που επιβαρύνονται τα φορτία κατά τις φορτοεκφορτώσεις στα λιμάνια.

Με την παρ. 1 του Άρθρου 6 του Ν. 4455/2017, καταργήθηκαν οι ρυθμίσεις της υποπαραγράφου ΙΑ.7 του πρώτου άρθρου του Ν.4093/2012, ο οποίος νόμος επιχείρησε για πρώτη φορά την ρύθμιση της νόμιμης άσκησης του επαγγέλματος του φορτοεκφορτωτή μετά την απελευθέρωση του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Η απελευθέρωση είχε ήδη ξεκινήσει με το Ν.3919/2011.

Με την παρ. 2 του Άρθρου 6 του Ν. 4455/2017 καταργήθηκε το σύνολο των Υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες βασιζόνταν στον εξουσιοδοτικό Ν. 4093/2012.

II.2. Εκδοθείσες Υπουργικές Αποφάσεις του Ν.4455/2017

Με την υιοθέτηση του Ν.4455/2017, επιδιώχθηκε η συνολική αντικατάσταση των ρυθμίσεων για τη νόμιμη άσκηση του φορτοεκφορτωτή εντός λιμένα και ξηράς¹. Έτσι, καταργήθηκαν το σύνολο των Υπουργικών Αποφάσεων που ρύθμισαν για πρώτη φορά το Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, ήδη με την παρ. 2 του Άρθρου 6 του Ν. 4455/2017. Στην συνέχεια ακολούθησε ένα χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση των νεότερων Υπουργικών αποφάσεων, και πλέον έχουν εκδοθεί οι εξής με το ακόλουθο περιεχόμενο:

Α. Η Κ.Υ.Α 60814/1583/2017 των Υπουργών Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής και Εργασίας Κοινωνικής, Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ορίστηκε ο Γενικός Ενιαίος Κανονισμός Εργασίας Διεξαγωγής των Φορτοεκφορτωτικών Εργασιών Λιμένος.

Το Άρθρο 1, αρχικά επαναλαμβάνει τους ορισμούς φορτοεκφορτωτικών εργασιών του νόμου, και στην παρ. 3 ορίζει ότι: «Δεν υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός για την άσκηση του επαγγέλματος του φορτοεκφορτωτή και οι εφοδιασμένοι με βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Α΄ ή στο Μητρώο Β΄ - φορτοεκφορτωτών Λιμένα και Μητρώο Β΄ - Κατόχων Άδειας Χειριστή Μηχανημάτων Έργου, παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε οποιοδήποτε Λιμένα της χώρας».

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 της ως άνω Κ.Υ.Α ισχύουν τα ακόλουθα: «1. Αρμόδιοι για την ανάθεση του έργου φορτοεκφόρτωσης και την επιλογή - ορισμό του υπεύθυνου ομάδας - αρχιεργάτη, είναι οι κάθε φορά φορτοπαραλήπτες, οι κύριοι των προς διακίνηση εμπορευμάτων και ειδών και κάθε εξουσιοδοτημένος για την ανάθεση του έργου της φορτοεκφόρτωσης (εργοδότες). 2. Η από κοινού πραγματοποίηση φορτοεκφορτωτικών εργασιών από ασκούντες ατομικά το επάγγελμα του φορτοεκφορτωτή, με ομάδες ή ενώσεις φορτοεκφορτωτών ή επιχειρήσεις φορτοεκφορτώσεων ή με απασχολούμενους με σχέση εξηρημένης εργασίας δεν απαγορεύεται. 3. Αρμόδιοι και υπεύθυνοι για τον καθορισμό του αριθμού και των συνθέσεων εργασίας για την φορτοεκφόρτωση κάθε είδους, είναι ο εκάστοτε φορτοπαραλήπτης, οι κύριοι των προς διακίνηση

¹ Λόγος για τη συνολική αντικατάσταση είναι το πλήθος των διοικητικών, ερμηνευτικών, νομικών, δικαστικών και λειτουργικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την εφαρμογή του ν. 4093/2012, μεταξύ των οποίων υπέρμετρη διοικητική επιβάρυνση των υπηρεσιών, λόγω αοριστίας των διατάξεων του νόμου.

εμπορευμάτων και ειδών και κάθε εξουσιοδοτημένος για την ανάθεση του έργου της φορτοεκφόρτωσης (εργοδότες), οι εργοδότες στην περίπτωση εξαρτημένης εργασίας, ή ο οριζόμενος ως υπεύθυνος ομαδάρχης - αρχιεργάτης, εφόσον έχει εξουσιοδοτηθεί για τον καθορισμό των συνθέσεων εργασίας. 4. Η επιλογή, εκ μέρους των αρμοδίων για την ανάθεση του έργου των παρ. 1. και 3, φορτοεκφορτωτή ή των φορτοεκφορτωτών και του υπεύθυνου ομαδάρχη- αρχιεργάτη, είναι ελεύθερη.».

Τα δε ιδιαίτερα καθήκοντα του αρχιεργάτη κατά την διάρκεια των εργασιών, καθορίζονται από το Άρθρο 4 της ανωτέρω ΚΥΑ, ενώ, κατ' Άρθρον 6 της ΚΥΑ, η παραμονή των φορτοεκφορτωτών επιτρέπεται στο λιμένα μόνο εν' όψει συγκεκριμένης παροχής υπηρεσιών, και αφού η λιμενική αρχή έχει ενημερωθεί για τούτο λόγω της κατάργησης των γεωγραφικών περιορισμών. Με το Άρθρο 9 της ίδιας Κ.Υ.Α ρυθμίζεται η διατήρηση των ήδη εν λειτουργία στεγών λιμενεργάτη, και ειδικότερα: «1. Οι ήδη λειτουργούσες στέγες του Λιμενεργάτη και οι παραχωρημένοι χώροι από τους Οργανισμούς Λιμένων και τα Λιμενικά Ταμεία στα Σωματεία εργαζομένων, συνεχίζουν να αποτελούν τους χώρους συγκέντρωσης και παραμονής των φορτοεκφορτωτών σε κάθε λιμάνι, καθώς και τους χώρους εναπόθεσης και φύλαξης του αναγκαίου εξοπλισμού για την εκτέλεση των φορτοεκφορτώσεων. Οι παραπάνω χώροι, χρησιμοποιούνται και ως χώροι συγκέντρωσης για την πραγματοποίηση της σύνθεσης των ομάδων και της αποστολής τους στους χώρους εργασίας. 2. Ίδιο δικαίωμα χρήσης των παραπάνω χώρων, έχουν και οι φορτοεκφορτωτές, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους μέσω ατομικής άσκησης επαγγέλματος, ανήκουν σε ομάδες ή σε ενώσεις, ή απασχολούνται με σχέση εξηρημένης εργασίας.»

Β. Με την Απόφαση 2133.1/11071/2018 του Υπουργού Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής για τον «Καθορισμό των όρων και των διαδικασιών εισόδου των λιμενεργατών στους λιμενικούς χώρους», εγκρίθηκε η τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Λιμένων 51².

Με τη νεότερη τροποποίηση, καθορίστηκαν εκ νέου οι όροι και οι διαδικασίες εισόδου των λιμενεργατών στους λιμενικούς χώρους, αντίστοιχα προς το πλαίσιο του ΓΚΛ 51. Ειδικότερα, και σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης, ως «Λιμενικός χώρος» αποτελεί η «*χερσαία και θαλάσσια ζώνη κάθε λιμένα*» και ως «Λιμενεργάτης» ότι αποτελεί ο «*φορτοεκφορτωτής που απασχολείται σε φορτοεκφορτωτικές εργασίες διακίνησης φορτίου στο Λιμένα, κατά την έννοια του ισχύοντος νόμου περί Εθνικού Μητρώου Φορτοεκφορτωτών (Ε.Μ.Φ.), ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Α' του Ε.Μ.Φ. ή στο Μητρώο Β'*» και είναι εφοδιασμένος με Βεβαίωση εν ισχύει του ΕΦΜ.

Το Άρθρο 3 παρ. 1 καθορίζει το ποιος έχει το δικαίωμα εισόδου εντός λιμένα και εκτέλεσης εργασιών, και ότι συγκεκριμένα «*Δικαίωμα εισόδου στους λιμενικούς χώρους, για την άσκηση του επαγγέλματος του λιμενεργάτη, έχει κάθε λιμενεργάτης της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος, εφόσον διαθέτει Άδεια Εισόδου Λιμενεργάτη σε Λιμενικούς Χώρους, η οποία εκδίδεται από Λιμενική Αρχή.*». Στη συνέχεια δε, προβλέπεται η διαδικασία για την έκδοση της άδειας εισόδου, και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, ενώ η άδεια ορίζεται ότι είναι περιορισμένης ισχύος, ίσης προς την Βεβαίωση του Ε.Μ.Φ., και δυνάμενη να ανανεωθεί. Επίσης, η παρ. 4 του ίδιου άρθρου ρητά αναφέρει ότι «*Η Άδεια Εισόδου Λιμενεργάτη σε Λιμενικούς Χώρους ισχύει για όλους τους λιμένες της χώρας, είναι αυστηρά προσωπική, μη μεταβιβάσιμη σε τρίτους και*

² Ο ΓΚΛ 51 είχε υιοθετηθεί με την υπ' αριθμόν 514.1/2013/Σχ.2083 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και καθιέρωσε την άδεια εισόδου στο λιμένα, την οποία εξέδιδε η Λιμενική Αρχή, διάρκειας μέχρι την λήξη της βεβαίωσης εγγραφής στο Ε.Μ.Φ. Οι δε φορτοεκφορτωτές υποχρεούντο να διαβιβάσουν κατάσταση λιμενεργατών στη λιμενική αρχή και στο φορέα διοίκησης, εν όψει κάθε συγκεκριμένης εργασίας που αναλαμβάνουν.

ανακαλείται σε περίπτωση που ο λιμενεργάτης παύσει να είναι εγγεγραμμένος στο Ε.Μ.Φ., κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 2.».

Η παρ. 5 του Άρθρου 3 προβλέπει την διαδικασία ανακοίνωσης των φορτοεκφορτωτικών εργασιών που πρόκειται να τελεστούν από συγκεκριμένους φορτοεκφορτωτές, δηλώνοντας και τον αριθμό της Βεβαίωσης του Ε.Μ.Φ. και των αδειών εισόδου σε λιμένα. Η ανακοίνωση αυτή διαβιβάζεται και προς το φορέα διοίκησης εκμετάλλευσης του λιμένα.

Τέλος, στο Άρθρο 6 της ίδιας ΚΥΑ περιγράφεται το πλαίσιο κυρώσεων του σχετικού κανονισμού και ανατίθεται σαφώς στο Λιμενικό Σώμα η εκτέλεση αυτού. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι «Οι παραβάτες του κανονισμού αυτού, η εκτέλεση του οποίου ανατίθεται στα στελέχη του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ., ανεξάρτητα από τις ποινικές και αστικές ευθύνες που συντρέχουν κατά την ισχύουσα νομοθεσία, υπόκεινται και στις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 157 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνον του ν.δ. 187/1973 (Α' 261), όπως ισχύει.».

III. Η υπ' αριθμόν 2133.1/76490/2018 από 15.10.2018 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας με θέμα «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες.» (ΦΕΚ Β' 4931).

Με το άρθρο Πρώτο της ανωτέρω Απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας, εγκρίθηκε η τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Λιμένων με αριθμό 17 για τις λεμβουχικές εργασίες του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος. Στην ανωτέρω απόφαση, το άρθρο 2 παρ. 2β. προβλέπει ειδικότερα για τους καβοδέτες ότι: «Η από ξηράς πρόσδεση και λύση πλοίων, εφόσον δεν πραγματοποιείται από νομίμως δραστηριοποιούμενους λεμβούχους, εκτελείται από επαγγελματίες φορτοεκφορτωτές και, σε περίπτωση έλλειψης, από τρίτα πρόσωπα, εφοδιασμένα με σχετική βεβαίωση συνδρομής νομίμων προϋποθέσεων, από Λιμενική Αρχή, που έχουν αποδεδειγμένα ναυτική ή λεμβουχική εμπειρία και είναι ασφαλισμένοι, για τις εργασίες αυτές, σε κρατικό ασφαλιστικό φορέα, τηρουμένων κατά τα λοιπά των εργατικών και επαγγελματικών διατάξεων των Γενικών Κανονισμών Λιμένων».

IV. Ο Κανονισμός 2017/352

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, οι φορτοεκφορτώσεις αποτελούν λιμενικές υπηρεσίες οι οποίες περιλαμβάνονται στη ρύθμισή του. Συγκεκριμένα το Άρθρο 1παρ. 1 προβλέπει ότι: «Ο παρών κανονισμός θεσπίζει: α) πλαίσιο για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών. β) κοινούς κανόνες σχετικά με τη χρηματοοικονομική διαφάνεια και τα τέλη λιμενικών υπηρεσιών και λιμενικών υποδομών.».

Ο εν λόγω κανονισμός όμως δεν αφορά τον Λιμένα Πόρου καθώς αυτός δεν περιλαμβάνεται στους θαλάσσιους λιμένες του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, όπως αυτοί απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, για τους οποίους βρίσκει εφαρμογή ο σχετικός Κανονισμός, σύμφωνα με την παρ. 4, Άρθρο 1.

V. Ο Ν.4276/2014 «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις»

Η άγρα πελατών, είναι αδίκημα και στοιχειοθετείται με την παρότρυνση και παρενόχληση προσώπου ή ομάδας προσώπων για να δεχθεί ή να αποκρούσει ταξιδιωτική ή μεταφορική υπηρεσία, υπηρεσίες εστίασης ή ψυχαγωγίας ή τουριστικού καταλύματος ή προϊόντα εμπορικού καταστήματος.

Συγκεκριμένα ο πρόσφατος νόμος Ν. 4276/2014 στο Άρθρο 7 Ελεγκτική διαδικασία – Κυρώσεις, παρ. 17 περιγράφει το αντικείμενο της «άγρας πελατών» και τις σχετικές προβλεπόμενες κυρώσεις «17. Όποιος παροτρύνει και παρενοχλεί πρόσωπο ή ομάδα προσώπων για την αποδοχή ή την απόρριψη ταξιδιωτικής ή μεταφορικής υπηρεσίας, υπηρεσιών εστίασης ή ψυχαγωγίας ή τουριστικού καταλύματος ή προϊόντων εμπορικού καταστήματος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.»

Ήδη σύμφωνα με την παλαιότερη σχετική νομοθεσία ήτοι το Άρθρο 53 του Ν. 3498/2006 (ΦΕΚ 230-Α/24.10.2006) ο οποίος αντικατέστησε το εδάφιο α' της 3 του άρθρου 4 του Ν.2160/1993 (ΦΕΚ 118 τ. Α'), αναφερόταν ότι «Όποιος παροτρύνει και παρενοχλεί με οποιονδήποτε τρόπο πρόσωπο ή ομάδα προσώπων να δεχθεί ή να αποκρούσει ταξιδιωτική ή μεταφορική υπηρεσία, υπηρεσίες εστίασης ή ψυχαγωγίας ή τουριστικού καταλύματος ή προϊόντα εμπορικού καταστήματος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.»

Είναι λοιπόν ευχερές να διαπιστωθεί ότι ήδη με την προγενέστερη τροποποίηση, το αδίκημα της άγρας πελατών αποτελεί παράβαση και επιφέρει πλημμεληματική κύρωση.

VI. Ο Ν. 4150/2013 «Ανασυγκρότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και άλλες διατάξεις»

Στο Κεφάλαιο Β του Ν. 4150/2013 γίνεται περιγραφή και καθορισμός της Νομικής Φύσης και της αποστολής – αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.).

Επιπρόσθετα στο Άρθρο 5 παρ.1 προβλέπεται ότι «Οι αρμοδιότητες του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ασκούνται και στον αιγιαλό και την παραλία, όπως οι έννοιες των όρων αυτών καθορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 2971/2001 (Α` 285), με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 5 του ν.δ. 444/1970 (Α` 39), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και στον αιγιαλό και την παραλία. Για τον έλεγχο της τροχαίας κίνησης και την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) στον αιγιαλό και την παραλία εφαρμόζεται αναλόγως το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α` της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 2575/1998 (Α` 23). Εφόσον τα ανωτέρω όργανα του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. διαπιστώσουν παραβάσεις του ν. 2971/2001, ιδίως δε αυθαίρετες επεμβάσεις και καταλήψεις των κοινοχρήστων χώρων του αιγιαλού και της παραλίας, υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί την αρμόδια κατά χωρική αρμοδιότητα Κτηματική Υπηρεσία, προκειμένου να λάβει όλα τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία μέτρα για την προστασία τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθορίζεται η διαδικασία θεβαίωσης και επιβολής των διοικητικών προστίμων, η διαδικασία και οι δαπάνες της είσπραξης, η διαδικασία της απόδοσης και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου.»

Στην παρ.2 του ίδιου Άρθρου αναγράφεται ότι στην αποστολή του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και στον χώρο ευθύνης του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων «γ. Η διαμόρφωση όρων και η εξασφάλιση συνθηκών ασφαλούς ναυσιπλοΐας (maritimesafety), σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες του Πολεμικού Ναυτικού για τα θέματα αρμοδιότητάς τους, ναυτικής ασφάλειας (maritime security), ασφαλούς διαχείρισης στα πλοία και τις λιμενικές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες Διεθνείς Συμβάσεις και Κανονισμούς και ο έλεγχος εφαρμογής του σχετικού θεσμικού πλαισίου.»

Στα πλαίσια των ανωτέρω κρίνεται ότι η καβοδεσία, η οποία εμπεριέχει την διαδικασία ασφαλούς πρόσδεσης ή λύσης του πλοίου στην ή από την λιμενική εγκατάσταση, αποτελεί εργασία στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

VII. Το Ν.Δ. 444/1970 «Περί αρμοδιοτήτων Λιμενικού Σώματος και σχέσεων προς τις αρμοδιότητες των Σωμάτων Ασφαλείας»

Οι αρμοδιότητες και η οριοθέτηση της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής ευθύνης του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. καθορίστηκαν με το εν ισχύ Ν.Δ. 444/1970, στο οποίο παραπέμπει σε σημεία και ο Ν.4150/2013.

Συγκεκριμένα στο Άρθρο 1 του εν λόγω διατάγματος καθορίζεται ο χώρος ευθύνης αστυνόμευσης του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.: *«Η Αστυνομία εις τον θαλάσσιον χώρον, επί των πλοίων, των πάσης φύσεως πλωτών ναυπηγημάτων, επί των λιμένων και της χερσαίας ζώνης αυτών, επί των λιμένων και της χερσαίας ζώνης αυτών, ως εν τοις επομένοις άρθροις ειδικώτερον καθορίζεται, ασκείται υπό του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας δια του υπ' αυτόν Λιμενικού Σώματος.»*

Οι χώροι οι οποίοι αναφέρονται άνωθι, ορίζονται σύμφωνα με τις παρ.1β, 2, 3 και 4 του Άρθρου 3 του ιδίου διατάγματος ως *«...τμήμα εδάφους, καλούμενον “χερσαία ζώνη λιμένος”, διήκον καθ' όλον το μήκος του λιμένος βάσει του σχεδίου αυτού» ... β) Επί μη περιφράκτων λιμένων τα τεχνικά έργα, κρηπιδώματα, προβλήτας, αποβάθρας, προκυμαίας, κυματοθραύστας, εξέδρας και παραλίας, τους εν γένει χώρους διεξαγωγής εργασιών συνυφασμένων με την λειτουργίαν των λιμένων, χώρους διενεργείας φορτοεκφορτωτικών εργασιών, αναμονής, επιβιβάσεως ή αποβιβάσεως επιβατών και αποθέσεως φορτίων, μετά των επ' αυτών κτισμάτων και εγκαταστάσεων άτινα εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες αυτών.»*

Από το Άρθρο 1 του παρόντος διατάγματος προκύπτει σαφώς ότι η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελεί χώρο υπό την ευθύνη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Αρμοδιότητες που αφορούν συγκεκριμένες δραστηριότητες (βλ. Άρθρο 5 του σχετικού διατάγματος) που λαμβάνουν χώρα στον θαλάσσιο χώρο και σε συγκεκριμένους χερσαίους χώρους, τους οποίους επ' ακριβώς ορίζουν οι παρ. 1β, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 του σχετικού διατάγματος, αφαιρούνται από την ευθύνη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Ήτοι το διάταγμα διαχωρίζει όσων αφορά τον αρμόδιο φορέα συγκεκριμένων ελέγχων τις περιοχές χερσαίων ζωνών λιμένα εντός περιφρακτων χώρων από τις μη περιφρακτες περιοχές, ορίζοντας ως αρμόδιο φορέα το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. εντός των χώρων των περιφρακτων χερσαίων ζωνών λιμένων.

Επί του θέματος της αρμοδιότητας ρύθμισης θεμάτων «άγρας πελατών» και διενέργειας αστυνομικών ελέγχων έχει γνωμοδοτήσει στην από 31/7/2017 σχετική επιστολή του, όπως αυτή παρουσιάζεται στο Σχετικό Σ1.2, ο τότε Διευθυντής του Κλάδου ασφαλείας και Αστυνόμευσης - Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ, παραπέμποντας στην κείμενη νομοθεσία αναφέρει ότι *«τα στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. δύνανται να προβαίνουν στη διενέργεια αστυνομικών ελέγχων, καθώς και στην άσκηση των αστυνομικών τους καθηκόντων κατά των παραβατών του υπόψη θέματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, παρ. 17 του (Ζ) σχετικού,»* -ήτοι του Ν. 4276/2014 -*«εντός των χώρων των περιφρακτων χερσαίων ζωνών λιμένων, ενημερώνοντας ταυτόχρονα και τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), για τις δικές τους ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους»*.

Ειδικά για τους χώρους μη περιφρακτων χερσαίων ζωνών λιμένων σημειώνεται ότι: *«Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι Υπηρεσίες σας γίνονται αποδέκτες πληροφοριών - καταγγελιών για το υπόψη θέμα σε χώρους μη περιφρακτων χερσαίων ζωνών λιμένων, θα προβαίνετε άμεσα*

στην ενημέρωση των αρμόδιων Υπηρεσιών (Αστυνομικά Τμήματα, κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών, αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού κ.λ.π.) για τις δικές τους ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, με την επιφύλαξη ότι εφόσον η παράβαση συντελείται στους υπόψη χώρους ενώπιον στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ αυτά οφείλουν να εφαρμόσουν τα αστυνομικά τους καθήκοντα, κατ' εφαρμογή του (Β) σχετικού, ερχόμενοι σε συνεννόηση τόσο με τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την παροχή οδηγιών - εντολών, όσο και με την αρμόδια Αστυνομική Υπηρεσία για τις περαιτέρω ενέργειες για το υπόψη ζήτημα.»

Γ. Υπαγωγή - Συμπεράσματα

Από την συνολική εκτίμηση του νομικού πλαισίου, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, κατ' αρχήν, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί φορτοεκφορτώσεων δύναται να παρέχουν λιμενικών υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης, (βλ. υπ' αρ. 7/2018 Γνωμοδότηση ΡΑΛ, που αφορά Οργανισμό Λιμένος), πλην όμως εν προκειμένω, αδυνατεί να παρέχει το ίδιο το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο τις ανωτέρω υπηρεσίες λόγω του νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας του, παρά το γεγονός ότι είναι επιφορτισμένος με την παροχή του συνόλου των υπολοίπων λιμενικών υπηρεσιών.

Η παροχή φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών εκ μέρους του λιμένα αποτελεί από τις σημαντικότερες λειτουργίες αυτού, επιβάλλεται δε, να δύναται να ασκεί κατάλληλο και επαρκή έλεγχο, και να διατηρεί το λιμένα προσβάσιμο και ελεύθερο προς όλους τους πιθανούς χρήστες. Ο εκάστοτε φορέας διαχείρισης του λιμένα, ανεξαρτήτως είναι ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, αν είναι υποχρεωμένος εκ της θέσεώς του, ως φορέας διαχείρισης κοινοχρήστου πράγματος κατ' άρθρον 932ΑΚ, να εγγυάται την κοινή χρήση αυτού³.

Η δε παροχή υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης σε λιμένα, μετά την κατάργηση της κατ' αποκλειστικότητα άσκησης της από αδειοδοτημένους φορτοεκφορτωτές, οργανωμένων εκτός του φορέα λιμένα, έχει καταστεί ελεύθερη και επιδιώξιμη από κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο, αρκεί να χρησιμοποιεί πρόσωπα που φέρουν τις νόμιμες ιδιότητες.

Επομένως, η παροχή της υπηρεσίας κατά το Ν.4455/2017 είναι ανοικτή προς τον ανταγωνισμό, ουδέτερη ως προς το ποιος δύναται να τελεί φορτοεκφορτώσεις, και καβοδεσία, και προβλέπεται ελεύθερη διαπραγμάτευση μεταξύ χρήστη λιμένα και του παρόχου φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών, δίχως να αναφέρεται απαραίτητα στην συνδρομή του ιδίου του φορέα λιμένα.

Ταυτόχρονα, ο Ν.4455/2017 δεν απαγορεύει την δραστηριοποίηση του λιμένα προκειμένου να παρέχει ο ίδιος τις υπηρεσίες, σε επίπεδο ελεύθερου ανταγωνισμού, υπό το περιορισμό ότι οι εργαζόμενοι ή οι ανάδοχοι θα έχουν βεβαίωση του Ε.Μ.Φ. και άδεια εισόδου σε λιμένα.

Έτσι, το νεότερο πλαίσιο, που εισήγαγε ο Ν.4455/2017 και οι εφαρμόζουσες υπουργικές αποφάσεις, προβλέπει για την άσκηση του επαγγέλματος φορτοεκφορτωτή ουδένα γεωγραφικό περιορισμό, ή εξάρτηση από το νομικό χαρακτηρισμό του τύπου όπου τελείται η φορτοεκφόρτωση. Πλέον, οι εφοδιασμένοι με τη βεβαίωση εγγραφής στο Ε.Μ.Φ. και με άδεια εισόδου σε λιμένα από την λιμενική αρχή παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε οποιοδήποτε χώρο φορτοεκφόρτωσης, και σε οποιοδήποτε λιμένα της χώρας. Αντίστοιχα, οι φορτοεκφορτωτικές υπηρεσίες δύναται να παρέχονται απευθείας από φυσικά πρόσωπα (μέσω ατομικής άσκησης επαγγέλματος ή με σχέση εξαρτημένης εργασίας) αλλά και από ομάδες φυσικών προσώπων,

³Ολ ΣΕ 1210/2012

ενώσεις προσώπων, ή επιχειρήσεις φορτοεκφορτώσεων. Για δε τους παρόχους φορτοεκφορτώσεων, η αμοιβή συμφωνείται ελεύθερα με τον εκάστοτε φορτοπαραλήπτη κατόπιν διαπραγμάτευσης. Η επιλογή για την ανάθεση του έργου φορτοεκφόρτωσης γίνεται από τους «εκάστοτε φορτοπαραλήπτες, τους κυρίους των προς διακίνηση εμπορευμάτων» και από «κάθε εξουσιοδοτημένο για την ανάθεση του έργου της φορτοεκφόρτωσης (εργοδότες)». Οι ίδιοι και ο υπεύθυνος ομαδάρχης - αρχιεργάτης, καθορίζουν τις συνθήσεις εργασίας. Η επιλογή τόσο της ανάθεσης έργου, όσο και της σύνθεσης της εργασίας είναι ελεύθερη). Μεταξύ των εξειδικευμένων υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης, συγκαταλέγεται και η από ξηράς καβοδέτηση, διότι η οποία αποτελεί εργασία η οποία ενέχει «κίνδυνο πρόκλησης ατυχήματος ή ρύπανσης» (βλ. Απόφαση 116/2019 ΡΑΛ, της 55^{ης} Συνεδρίασης, 4^ο θέμα με αντικείμενο «Εξέταση υπομνήματος Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουριστικών Επαγγελματικών Σκαφών Άνευ Πληρώματος (Σ.Ι.Τ.Ε.Σ.Α.Π.) περί της υποχρέωσης καβοδεσίας τουριστικών σκαφών στον Λιμένα Ζακύνθου.»

Με τη πρόσφατη Υπουργική απόφαση τροποποίησης Γενικού Κανονισμού Λιμένων περί λεμβουχικών εργασιών, δίδεται η δυνατότητα να δραστηριοποιούνται καβοδέτες, μη εντασσόμενοι στο Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, μέσω αδειών που χορηγείται από το κατά τόπον αρμόδιο λιμεναρχείο.

Προβάλλεται από τον φορέα ότι στο λιμένα αρμοδιότητάς του ασκούν καβοδετικές εργασίες καβοδέτες, αδειοδοτημένοι μεν από το Λιμεναρχείο, ιδιοκτήτες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, αλλά και μη αδειοδοτημένοι καβοδέτες, εργαζόμενοι επίσης επί καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα ο φορέας να μην δύναται να ελέγξει το Λιμένα αρμοδιότητάς του. Επίσης, από χειρισμούς καβοδέτησης για να εξυπηρετηθούν σκάφη – πιθανοί πελάτες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, είναι πιθανή η πρόκληση ατυχήματος εντός του λιμένα αρμοδιότητάς του, για το οποίο δύναται να αναζητηθούν ευθύνες από το φορέα διαχείρισης λιμένα.

Αντίστοιχα και για το φαινόμενο της «άγρας πελατών» υπάρχει ήδη από το 1993 Ν.2160/1993 (ΦΕΚ 118 τ. Α') νομοθετημένη η περιγραφή του αδικήματος και των προβλεπόμενων κυρώσεων. Οι αρμόδια αρχή για τον έλεγχο του φαινομένου είναι είτε το Λιμενικό Σώμα είτε το Αστυνομικό τμήμα της εκάστοτε περιοχής, ως παράβαση πλημμεληματικού χαρακτήρα. Τα δε διαβιβασθέντα στοιχεία θα πρέπει να προωθηθούν προς τα αρμόδια όργανα, για την διερεύνησή των.

Τέλος, με το διαβιβασθέν υπόμνημα των φορέων, προβάλλονται η ανάγκη αναμόρφωσης του πλαισίου λειτουργίας των λιμένων και μαρίνων, που λειτουργούν υπό τη διαχείριση των Λιμενικών και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων. Τα ειδικότερα ζητήματα που επισημαίνονται, εκφεύγουν εν μέρει της παρούσας εισηγήσεως, πλην όμως ορισμένες εκ των προτεινομένων ρυθμίσεων δύναται να συντελέσουν αποφασιστικά στην αναμόρφωση του ανωτέρω πλαισίου, και τη διευκρίνιση των όρων των παρεχομένων υπηρεσιών. Κατά τον ορισμό όρου εντοπιότητας ως προϋπόθεση πρόσθετης αξιολόγησης για την χορήγηση άδειας καβοδέτησης, ενδεχομένως να κρίνεται ως αντισυνταγματικός, και θα πρέπει να αντικατασταθεί από άλλο όρο, λιγότερο περιοριστικό της επαγγελματικής ελευθερίας, ο οποίος θα λαμβάνει υπ' όψιν την κινητικότητα των εργαζομένων.

Επειδή θα πρέπει να διερευνηθούν από τα αρμόδια όργανα τα εισερχόμενα στοιχεία κατά το λόγο της αρμοδιότητάς τους.

Επειδή αναδεικνύεται η ανάγκη διερεύνησης της αναγκαιότητας παρέμβασης στο νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων, οι οποίες αναδεικνύονται από την προκειμένη υπόθεση καθώς και η διενέργεια σχετικής διαβούλευσης των ενδιαφερομένων μερών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων ομόφωνα σε φανερή ψηφοφορία

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

α' Εν όψει της ευθύνης που φέρει το ΥΝΑΝΠ για την διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την παροχή φορτοεκφορτωτικών υπηρεσιών στους λιμένες, στις οποίες ανήκει και η καβοδεσία, τη σύνταξη γνώμης της Αρχής των απόψεών της, συμπεριλαμβανομένων επί του υπομνήματος των φορέων, αφού πρώτα διενεργηθεί διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να τεθεί στις αντίστοιχες υπηρεσίες του.

β' Να επιδιωχθεί ο συντονισμός των ανωτέρω φορέων, ούτως ώστε να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο με νομοθετικές θεραπείες του προβλήματος.

γ' Όσον αφορά τα φαινόμενα «άγρας πελατών», το οποίο φέρεται να υφίσταται στον λιμένα Πόρου, την κοινοποίηση των σχετικών στοιχείων τόσο στο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. όσο και στο τοπικό Αστυνομικό Τμήμα, για την κατά λόγο άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΡΑΛ

Παναγιώτης – Ιάσων Αγγελόπουλος